

TISKOVÁ ZPRÁVA

Restaurování sbírky kramářských tisků

V roce 2019 započalo muzeum práce na projektu „Restaurování historických artefaktů kulturního dědictví Muzea Českého ráje v Turnově, digitalizace a posílení ochrany“, Identifikační číslo projektu: CZ.06.3.33/0.0/0.0/17099/0007487, spolufinancovaného z Integrovaného regionálního operačního programu MUZEA II, výzva č. 76.

V rámci tohoto projektu je ze sbírek našeho muzea restaurováno několik celků. Nejrozsáhlejším z nich je soubor kramářských tisků, který patří vůbec k největším sbírkám svého druhu v České republice. K vlastní sbírce muzea totiž přibyla v roce 2010 ještě výrazně větší část, která byla součástí akvizice tzv. Scheybalovy sbírky. Josef Scheybal a jeho syn Josef Václav patřili k předním sběratelům, resp. propagátorům kramářské literatury a jejich sbírka je obecně známá a badateli hojně využívána.

Cílem restaurátorky MgA. Magdaleny Rafl Bursové bylo restaurování, konzervování a adjustáž právě tohoto většího souboru kramářských tisků ze Scheybalovy sbírky – cca 13 000 ks! A dále ještě několik nezpracovaných částí v havarijním stavu (např. dar pana Maška).

Celá akce je rozložena do tří etap – vzhledem k množství materiálu. V současné době je u konce druhá etapa. V té se restaurátorka zaměřila na nejvíce poškozené nezařazené tisky v havarijním stavu. Do dubna 2021 tak bylo přikročeno k restaurování značně poškozených tisků v počtu cca 1400 ks včetně nsvázaných špalíčků (knížečka malého formátu o velkém počtu listů). Současně byl proveden restaurátorský průzkum u originálních krabiček J. V. Scheybala, který je vyráběl na míru sebraným kramářským písním. Na základě průzkumu bylo, oproti původnímu záměru, rozhodnuto o zachování pouze hřbetu krabiček s původním popisem, který byl aplikován na nová ochranná jednodílná pouzdra vyrobená z alkalické muzeální krabice, která nejlépe ochrání historicky cenné kramářské tisky. Ty jsou také vyrobeny na míru dle rozměrů uložených tisků.

A nyní něco pro chemiky či zájemce o restaurátorské postupy, ať také laik vidí, v čem takové restaurování spočívá: Po vstupní fotodokumentaci byla odstraněna volná prachová depozita z povrchu tisků. Bylo

změřeno pH namátkově vybraných listů v kyselé oblasti v rozmezí 4 až 5. Poté bylo provedeno koupání listů v teplé vodě (popřípadě vodném roztoku s přidávkem Spolaponu a etanolu – dezinfekce), mechanické čištění lepidla, klišů atd. (listy koupány ve dvou lázních, vždy po dobu 20 minut). Následovalo odkyselování listů ponorem v obohacené vodě systému HERCO (CaCO₃ + MgCO₃ + CO₂ + H₂O, tvrdost vody 2,5 mS, pH 6,8 – 7,0) po dobu 20 min. Klížení probíhalo nátěrem 1,5 % roztokem TYLOSE MH 300 v obohacené vodě systému HERCO. Bylo provedeno spravování trhlin, doplňování defektů a příp. dolévání papírovinou. Byl použit 4 % lep TYLOSA MH 300 v dest. vodě. Vyspravené části byly jemně lisovány v knihařském lisu nebo zatíženy a byly tak připraveny ke kompletaci. Některé kolorované listy nebo listy opatřené razítkem byly odkyseleny Bookkeeperem.

Doplňování restaurovaných listů bylo zvoleno v míře konzervační, aby byla zajištěna funkčnost a celistvost předmětu. V případě ztrát při krajích díla, nebyl předmět doplňován a byl ponechán ve fragmentární podobě.

V současné době jsou zrestaurované tisky očištěné, konsolidované, odkyselené (pH v zásadě v oblasti 7-8,8 pH), doplněné a zkompletované. Takto připravený soubor je připraven k budoucímu vložení do muzeálních alkalických krabic. Tato adjustáž bude řešena až po zrestaurování celého plánovaného souboru tisků, které nejsou uloženy v historických krabicích.

V Turnově 6. 8. 2021

Betlém byl restaurován s podporou projektu „Restaurování historických artefaktů kulturního dědictví Muzea Českého ráje v Turnově, digitalizace a posílení ochrany”, id. č.:

CZ.06.3.33/0.0/0.0/17099/0007487, spolufinancovaného z Integrovaného regionálního operačního programu MUZEA II, výzva č. 76.

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

**MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR**

**Muzeum
Českého ráje
v Turnově**

příspěvková organizace

adresa: Skálova 71
511 01
Turnov

Otevřeno denně kromě
pondělí.
květen–září: 9–17 h
říjen–duben: 9–16 h

telefon: +420 481 322 106
+420 481 321 148

mobil: +420 727 871 742

e-mail: mail@muzeum-turnov.cz

web: www.muzeum-turnov.cz

IČ: 00085804
DIČ: CZ00085804

č. účtu: 1260590339/0800

S. zn.: Pr 783 vedená
u Krajského soudu
v Hradci Králové